

Redaktör:
Ann Marie Andreasson

FRÅGA OSS!

SKICKA DIN FRÅGA TILL OSS!

frigor.trädgård
@aller.se eller
Allers Trädgård,
Fråga oss,
251 85 Helsingborg.

Skickar du bilder
måste de vara av god
kvalitet för att kunna
publiceras. Texten
kan komma att om-
arbetas. Vi kan inte
garantera att alla
frågor publiceras.
Bilder returneras ej.

Vi svarar!

Ingela Jagne,
hortonom med
lång erfarenhet av
rådgivning, svarar i
varje nummer på
läsarnas frågor om
växter och odling.

**Karin Malm-
berg,** landskaps-
ingenjör, berättar
hur man får växter
planterade i grus
och sten att trivas.
Se sidan 74.

Mögelsvamparna trivs
med fuktig väderlek.

Foto: Ann Marie Andreasson

Varför ruttnade pionknopparna?

Massor av knoppar på pion-
buskarna blev mögliga och
ruttnade bort i somras – tråkigt
att bli snuvad på blom-
ningen. Kan man göra något
åt det?

Pia

Ingela: Jag ger den ovanligt reg-
niga sommaren skulden, och
väder kan vi inte göra mycket åt.
Mögliga knoppar ska plockas
bort, det minskar spridningen
av mögelsporer. Och så får vi
hoppas på ett soligt 2013.

HUR SLIPPER JAG BLOMFLUGORNA?

Vad kan man göra åt blomflu-
gorna inomhus? Jag ställer
koppar med vatten och disk-
medel på fönsterbrädorna och
har till och med slängt kruk-
växterna något år, men flugor-
na kommer tillbaka. *Nita*

Ingela: De små bananflugorna,
fruktflugorna, kommer varje
år på sensommaren och hösten
när vi har mycket frukt både in-
omhus och ute i trädgården. De
är irriterande men gör ingen
skada. Tillsätt lite vinäger i disk-
medelsvattnet, det lockar till sig
flugorna som drunknar när de
landar i koppen.

Har man små insekter även
under övriga året kan man mis-
stänka sorgmyggor. Deras lar-
ver äter på rötterna och gör stor
skada. Sätt gula klisterlappar
(finns att köpa i trädgårdshand-
eln) i några krukor. Titta med
förstoringsglas på de insekter
som fastnar. Har de långa an-
tenner är det myggor, flugor har
stora ögon och korta antenner.
Sorgmyggor kan bekämpas
med nematoder, små maskar
som vattnas ut i krukorna och
som tar död på mygglarverna.
Nematoderna kan köpas hos fö-
retag som säljer biologiska be-
kämpningsmedel, oftast på in-
ternet, men kan också finnas i
trädgårds- och blomsterbutiker.

VARFÖR ÄR GRÄSKLIPP BRA FÖR VÄXTERNA?

Har hört att man kan lägga klippet från gräsmattan runt växter. Det
ser ju inte så trevligt ut, och varför är det egentligen bra?

Ny-kolonist

Ingela: Färskt gräsklipp innehåller alla viktiga näringsämnen växterna i
rabatt och grönsaksland behöver. Skillnaden på till exempel potatisplantor
syns efter bara ett par dagar. Dessutom kväver gräsklippet en del ogräs
samt bevarar fukten i jorden. Lagg inte för tjocka lager, några centimeter
räcker, annars finns risk att gräset börjar jäsa och mögla vilket inte är så
bra för växterna.

Försök vänja dig vid hur det ser ut och tänk i stället på nyttan. I rabat-
terna syns klippet inte så mycket om du lägger det under växterna.

Gräsklipp runt morots-
plantorna och andra växter
har många fördelar.

»»»» FRÅGA OSS!

Text: Ann Marie Andreasson
Foto: Lisa Wikstrand

Hur får vi växterna i gruset att trivas?

Partier av dekorationsgrus i trädgården har blivit en populär trend. Men de flesta vill plantera en del växter i gruset. Hur gör man?

BUSKAR, MINDRE TRÄD, prydnadsgräs och bambu är omtyckta växter som livar upp en yta med dekorationssten som makadam, singel eller sjösten. Man kan tro att det är svårt för plantorna att trivas i en sådan miljö, men bara man vet vad man gör vid planteringen är det inga problem, berättar landskapsingenjör Karin Malmberg.

– Det är absolut förarbetet som är A och O, poängterar Karin Malmberg, som hjälpt många kunder att få in vacker växtlighet där sten eller grus av olika slag är underlag. Bra jord under beläggningen är det viktigaste. Alltså precis samma sak som med rabatter eller varhelst något ska växa: bra jord ger bra växtkraft.

– Det är ganska vanligt att man skalar bort en bit gräsmatta för att lägga markduk och dekorsten. Men gräsmattan bör ersättas med ett rejält lager fin matjord ovanpå det magra jordlagret, som heter alv, om man vill ha friska växter. Ju större jordvolym, desto bättre mår växterna.

ETT VANLIGT FEL när man tagit bort matjord för att stensätta en yta är att det grävs ett hål där växten ska planteras och att det jordförbättras enbart i hålet. Men det blir samma princip som i en kruka, som ju har begränsat med jord. Det är ingen lyckad lösning för plantor som ska växa och bli stora.

– Det händer dessutom att det underliggande lagret av makadam (bärlager och förstärkningslager) eller stenmjöl inte grävs

Läckert, lättskött och ett modernt tillfall. Visst är sjösten och betongplattor fint i trädgården! Men för att få växterna – här bambu, gräs och till höger lammörön – att frodas krävs bra matjord undertill.

” Förarbetet är A och O, bra jord ger bra växtkraft

bort. Men matjorden måste få kontakt med alven. Alven fungerar som en utjämnande reservoar vid regn och torka.

– Växter behöver mer jord än man tror, säger Karin Malmberg. Humusrik matjord lagrar både vatten och näring som annars rinner rakt igenom till alven utan att växterna kan ta till vara det.

Rötterna kan tack vare alvens reserver suga upp vatten ur en stor jordmassa även om det inte regnar.

Karin Malmberg jämför åter med en kruka:

– Hur många gånger måste man inte

vattna den när det är soligt och varmt, till skillnad mot växter planterade i rabatten?

MARKDUK MELLAN MATJORDEN och gruset hindrar rotgräs från att växa upp och frögräs att få fäste. Men duken ställer också till det. Även om man gjort allt rätt från början och jorden under är riktigt bra kommer den med tiden att bli sämre eftersom markduken blir ett stopp för nedfallande växtdelar som kan bli till mulld och näring.

Det gäller alltså att gödsla. Det finns flytande näring att vattna ner eller näringskorn som långsamt löses upp. Men Karin Malmberg tycker också att man bör anstränga sig lite extra om växterna ska växa till sig eller om de ser trötta ut: skyffla undan gruset vid växterna, lyft på duken och tillför ny näringsrik jord eller kompost.

– Egentligen kan man göra det varje år, säger hon. Det är ett bra recept för att undvika ledsna växter i utarmad jord. □